

Nejvyšší soud v trestní věci proti A. O. a spol., obžalovaným z přečinu urážky na cti, zamítl zmatečnou stížnost hlavního soukromého žalobce.

Důvody :

Zmatečnou stížností, jež uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 385, č. 1 c) tr. ř., nelze přiznati oprávnění.

Podle stavu spisů v této trestní věci mezi dnem 6. června 1933 a dnem 29. ledna 1934 krom toho, že soudce určil lhůtu pro to, aby mu kancelář předložila spisy, tedy po dobu více než 6 měsíců, nebylo v trestním řízení učiněno žádné soudcovské rozhodnutí, ani opatření ve smyslu 1. odst. § 108 tr. z. Nelze sice souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že by k přetržení promlčení bylo zapotřebí meritorního rozhodnutí, neboť zákon v ustanovení 1. odst. § 108 tr. z. toho nežadá. Stačí, když bylo učiněno soudcovské opatření aspoň formálního (procesuálního) rázu, i kdyby strany nebyly o něm uvědomeny. Avšak mylný je též názor zmatečnou stížností, že by stačilo opatření soudní kanceláře (na př. samostatné urgování spisů bez soudcovského příkazu), neboť opatření soudní kanceláře nelze uznati za soudní opatření ve smyslu citovaného ustanovení. Zákon, používaje výrazu »soudní rozhodnutí neb opatření«, má zřejmě na mysli pouze rozhodnutí neb opatření soudcovské, což plyne nejen z pojmu slova »soud«, nýbrž i z toho, že na roveň s opatřením je postaveno rozhodnutí, které nikdy nemůže učiniti soudní kancelář.

Neobstojí též názor stěžovatelův, že právní účinek soudního usnesení ze dne 6. června 1933, že dotčené spisy budou zaopatřeny, trval nepřetržitě a že proto nenastalo promlčení. Pro otázku promlčení je rozhodný den učiněného rozhodnutí neb opatření, neboť zákon v druhé větě 1. odst. § 108 tr. z. výslovně stanoví, že dnem onoho rozhodnutí neb opatření počíná promlčení znova. Důvod zmatečnosti podle § 385, č. 1 c) tr. ř. se tu nevyskytuje a proto byla bezdůvodná zmatečná stížnost zamítnuta podle 1. odst. § 36 por. nov.

Čís. 5598.

Pomsta vylučuje podľa svojej povahy oprávnenú obranu aj len putatívnu.

(Rozh. zo dňa 13. mája 1936, Zm III 94/36.)

Obžalovaný P. D. z úkrytu postrelil a ťažko zranil poškodeného G. B., keď tento cez oblok pozeral do chyže Š. D-a; po čine hneď utiekol. Na volanie poraneného pribehol jeho brat spoluobžalovaný J. B. a vidiac na mieste činu Š. D-a, o ktorom sa domnieval, že on to bol, kto postrelil jeho brata G. B., vystrelil naňho dva razy z pušky, a to prvú

ranu vtedy, keď Š. D. bol k nemu chrbtom obrátený; zasiahol Š. D-a tak, že Š. D. za krátko zomrel.

Súd prvej stolice uznal obžalovaného P. D. vinným zločinom ťažkého poškodenia na tele podľa § 301 tr. zák., kdežto obžalovaného J. B. podľa § 326, čís. 3 tr. por. sprostil obžaloby pre zločin úmyselného zabitia človeka podľa §§ 279, 281, odst. 2 tr. zák., a to z dôvodu, že J. B. len zo strachu a z ľaknutia prekročil medze oprávnenej obrany (§ 79, odst. 3 tr. zák.). Odvolací súd však uznal i obžalovaného J. B. vinným podľa obžaloby, lebo v súdenom prípade neboly u J. B. splnené vôbec ani podmienky oprávnenej obrany.

Najvyšší súd zmätočné sťažnosti oboch obžalovaných zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť obžalovaného J. B. dovodzuje na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 c) tr. por. v podstate, že bol tu aspoň podľa subjektívnej mienky obžalovaného neoprávnený a priamy útok so strany Š. D. proti G. B., ba aj proti obžalovanému samému, a že obžalovaný len zo strachu, zmätku, alebo ľaknutia prekročil medze proti tomuto útoku potrebnej oprávnenej obrany. V prvom smere tedy dovodzuje sťažovateľ podmienky putatívnej oprávnenej obrany; avšak ani tie nie sú dané, lebo niet základu k tomu, aby sa v tej situácii, pri ktorej obžalovaný na Š. D. dva razy vystrelil, mohli shľadať oprávnenými aspoň subjektívne predpoklady obžalovaného, že jeho bratovi ešte hrozí práve so strany Š. D. ďalší neoprávnený a priamy útok, ktorý by mal odvrátiť, alebo že taký útok hrozí jemu. Je zistené, že Š. D. pušku nemal, a nie je zistené nič, podľa čoho by sa pred strieľaním mohol obžalovaný domnievať, že v tej chvíli Š. D. má pušku, lebo zvuk padnutia železného predmetu počul obžalovaný až pri páde poškodeného po strelení a nemôže tedy na základe tohoto tvrdenia dovodzovať nič pre dobu pred strieľaním, zvlášte keď obžalovaný a poškodený stáli tak blízko seba, že obžalovaný, ktorý Š. D. aj poznal, musel vidieť, že tento pušku nemá. Pri tomto stave veci nemožno obžalovanému priznať, že oprávnene predpokladal, že preto, že myslel, že Š. D. na brata obžalovaného strelil, bude naňho strieľať aj ďalej, zvlášť keď brata v dajakej ohrozenej situácii ani vidieť nemohol, lebo tento podľa zistenia vrchného súdu utekal preč a nie je nič zistené, čím by sa dala odôvodniť obava vo zmätočnej sťažnosti tvrdená, že by Š. D. mohol vždy ešte streliť po nariekaní G. B. Ohrozenie svojej osoby však dovodzuje sťažovateľ len z toho, že po prvom výstrele sa poškodený obrátil k nemu; pre prvý výstrel netvrdí tedy ani sám sťažovateľ potrebu obrany vlastnej osoby. Pri zistenom skutkovom stave bolo správne dovodené, že motívom činu obžalovaného bola pomsta, ktorá pravdaže vylučuje podľa svojej povahy oprávnenú obranu aj len putatívnu. Keď však nie je daný jej základ, totiž potreba odstránenia útoku, odpadá i tu preskúmanie, či boly jej medze prekročené.